

## **Verslag**

### **European Aviation Summit, 20-21 januari 2016**

Het EU Voorzitterschap organiseerde samen met de Europese Commissie op 20-21 januari 2016 de informele European Aviation Summit op de luchthaven Schiphol. Centraal stond de Europese Luchtvaartstrategie die door de Europese Commissie op 7 december 2015 is uitgebracht.

De conferentie werd voorafgegaan door een openingsevenement van het Nederlandse EU Voorzitterschap. Minister Schultz van Haegen en Staatssecretaris Dijkzma verwelkomden de circa 250 deelnemers, waaronder de Europees commissaris voor Transport Bulc; de bewindslieden van Transport of hun vertegenwoordigers van de EU en EFTA lidstaten; leden van het Europees Parlement; en hoge vertegenwoordigers van de Europese luchtvaartsector.

Innovatie had een prominente plaats in het programma. Schiphol en KLM boden deelnemers de gelegenheid tot operationele bezoeken over innovaties op het gebied van beveiliging, de digitale luchthaven, operations control en vliegtuigonderhoud. Ook waren er luchtvaart innovaties zien op het gebied van drones, biofuel, thermoplastics, SESAR, netwerk management, geluidssimulatie en sociale media.

#### *Panel discussies*

*Deelnemers: Europese instellingen, de Europese luchtvaartsector en belangengroepen*

Namens het EU Voorzitterschap opende Staatssecretaris Dijkzma de dag. Ze benadrukte het belang van de Europese luchtvaart en connectiviteit voor banen en groei. Ze gaf ook aan dat Europese luchtvaartsector competitiever, innovatiever en duurzamer moet worden. Het Voorzitterschap nodigde alle deelnemers uit aan te geven wat hun prioriteiten zijn voor het werkprogramma van het Voorzitterschap om te zorgen voor een dynamische, concurrerende en innovatieve toekomst van de Europese luchtvaart.

De Eurocommissaris voor Transport lichtte de Europese luchtvaartstrategie toe. Volgens haar staat de luchtvaart in Europa nu op een kruispunt, gezien de wereldwijde competitie in de luchtvaart en de aanzienlijke groei in Azië. Zij noemde vier hoofdpunten van de Strategie waarmee Europa de toekomst in moet: 1. externe focus; 2. interne EU markt en betere regelgeving, 3. het belang van de hoge EU standaarden; en 4. innovatie en investeringen. De Commissaris nodigde de aanwezigen uit tot steun voor het gezamenlijk uitvoeren van de Europese luchtvaartstrategie.

De key note speech, verzorgd door Alex Dichter (McKinsey & Company), werd gevolgd door drie panels geleid door Michael Bell (Spencer Stuart). In de panels werd de luchtvaartstrategie vanuit verschillende perspectieven besproken: EU prioriteiten en betere regelgeving, connectiviteit en innovatie. Het versterken van de concurrentiekracht van de luchtvaart en connectiviteit zoals beoogd door de Europese Commissie bleek breed te worden gedeeld als prioriteit. De zaal bleek zelfs nog meer ambitie te wensen. In het licht van de uitdagingen, was er ook een sterke behoefte om de ambitie om te zetten in concrete actie.

Het belang van een sterke Europese luchtvaartindustrie voor het leveren van connectiviteit kwam nadrukkelijk naar voren, zowel connectiviteit met de rest van de wereld als het ontsluiten van regio's binnen Europa om deze economisch mee te laten groeien. In de discussie kwam onder meer het dilemma naar voren tussen liberalisatie enerzijds en voorwaarden voor eerlijke concurrentie anderzijds. Tussen luchtvaartmaatschappijen en luchthavens vond een discussie plaats over luchthaventarieven.

Breed werd gedeeld dat kostenverlaging noodzakelijk is om Europese luchtvaartmaatschappijen concurrerend te houden. Daarbij werd onderstreept dat er daarbij geen concessies mogen worden gedaan aan veiligheid, sociale aspecten en duurzaamheid. Er werd nadrukkelijk gerefereerd aan

het belang van de realisatie van Single European Sky omdat dit de competitiviteit van de hele Europese luchtvaartsector zal versterken.

Op het gebied van innovatie werd gewezen op het belang van slimmere regelgeving om innovatie de ruimte te geven. Er werd gepleit voor een langere termijn visie van Europa op innovatie, waarbij drones en big data als belangrijke nieuwe technologische ontwikkelingen werden genoemd. Er wordt veel belang gehecht aan ontwikkelingen op ATM gebied, vooral gericht op het snel realiseren van één Europees luchtruim.

#### *Ronde tafel discussie*

##### *Deelnemers: Europese instellingen*

Tijdens de ronde tafel discussie bespraken de Europese Commissie, het Europese Parlement en de EU en EFTA lidstaten de prioriteitsstelling van de onderwerpen uit de strategie en de voorgestelde mandaten, en de mogelijkheden voor aanvullende maatregelen om de competitiviteit van de Europese luchtvaartsector te versterken. De lidstaten en het Europees Parlement gaven inzicht in hun wensen en prioriteiten. Eurocommissaris Bulc gaf een korte reactie waarna Staatssecretaris Dijkzma conclusies trok namens het Voorzitterschap

Uit de bijeenkomst volgt dat een gezamenlijke Europese luchtvaartstrategie welkom is. Luchtvaart is essentieel voor economische groei, het creëren van banen, connectiviteit (mondiaal en regionaal), het Europese bedrijfsleven en voor het toerisme. Het verhogen van de concurrentiekracht van de sector wordt als uiterst belangrijk gezien om deze doelen te blijven behalen. Het Voorzitterschap constateerde dat de volgende onderwerpen als prioriteiten uit de rondetafel zijn gekomen:

- Brede steun voor de herziening van de luchtvaartveiligheidsverordening, zowel EASA als gezamenlijke Europese regels voor drones, en veiligheidsakkoorden met China en Japan.
- Consensus over het belang van duurzaamheid, veiligheid en goede arbeidsvoorwaarden.
- Brede steun om de voorgestelde mandaten (in het bijzonder Golfstaten, Turkije en ASEAN) nader in overweging te nemen. In de bespreking zal ook moeten worden gekeken naar het algemene juridische kader en naar tussentijdse monitoring- en evaluatiebepalingen in deze mandaten. Als algemeen principe zal een balans moeten worden gevonden met betrekking tot marktopening, convergentie van regelgeving en eerlijke concurrentie.

Het Voorzitterschap noteerde ook steun voor de volgende onderwerpen:

- De voorgestelde herziening passagiersrechten met daarin een gebalanceerde benadering en juridische duidelijkheid voor passagiers en luchtvaartmaatschappijen
- Het versnellen en verbeteren van de uitvoering van Single European Sky en SESAR alsook het afronden van de SES2+ verordening
- De Europese voorbereiding van de ICAO Assembly die op de agenda staat van zowel het Nederlands als het Slowaaks voorzitterschap, met als prioriteit het maken van mondiale afspraken voor CO2 reductie op de ICAO Assembly in 2016. Ook het onderwerp vliegen boven conflict zones zal prominent op de agenda staan.

Het Voorzitterschap gaf aan dat de genoemde prioriteiten worden meegenomen in de agenda en dat zij bovenal uitziet naar samenwerking met alle partijen om de ambitie om te zetten in acties. Samenwerking en steun van alle partijen is immers van groot belang om de strategie tot een succes te maken.

---